

F. Bašić;

20 GODINA NAKON SVJETSKOG SAMITA O HRANI - RIM 1996:

**OD “HRANE ZA SVE!” (1996) DO BILANCE UGLJIKA U TLU KAO
SMJERNICE ODRŽIVOG GOSPODARENJA U IZMJENJENIM
KLIMATSKIM UVJETIMA (2016).**

10. listopada

MEĐUNARODNI DAN KRUHA

15. listopada

MEĐUNARODNI DAN SEOSKE ŽENE

16. listopada

MEĐUNARODNI DAN HRANE

Od studenog 1979. god. – obljetnica FAO

**WORLD
FOOD
DAY 16
OCTOBER**

**WORLD
FOOD
DAY-OCT-16**

Proteklo, XX – stoljeće najvećeg napretka.

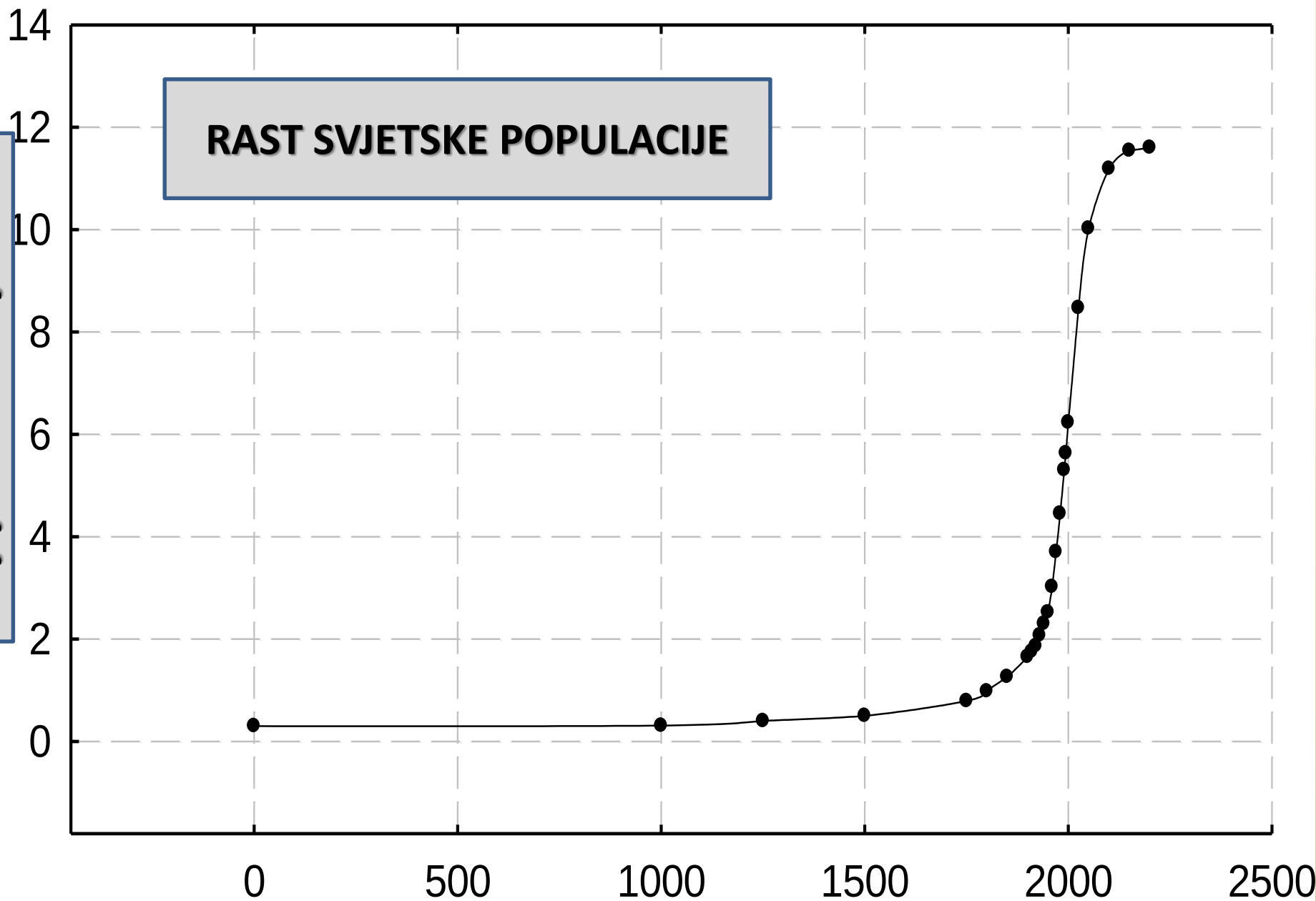
**Demografska eksplozija... 1825. g. poslije
10 000 godina poljoprivrede broj ljudi dostiže
1 mld, 1925. 2 mld 1960. 3 mld... jučer u 12 sati
7,456,960,325!**

**Za mojega života – 3,5 puta je povećan broj
ljudi!**

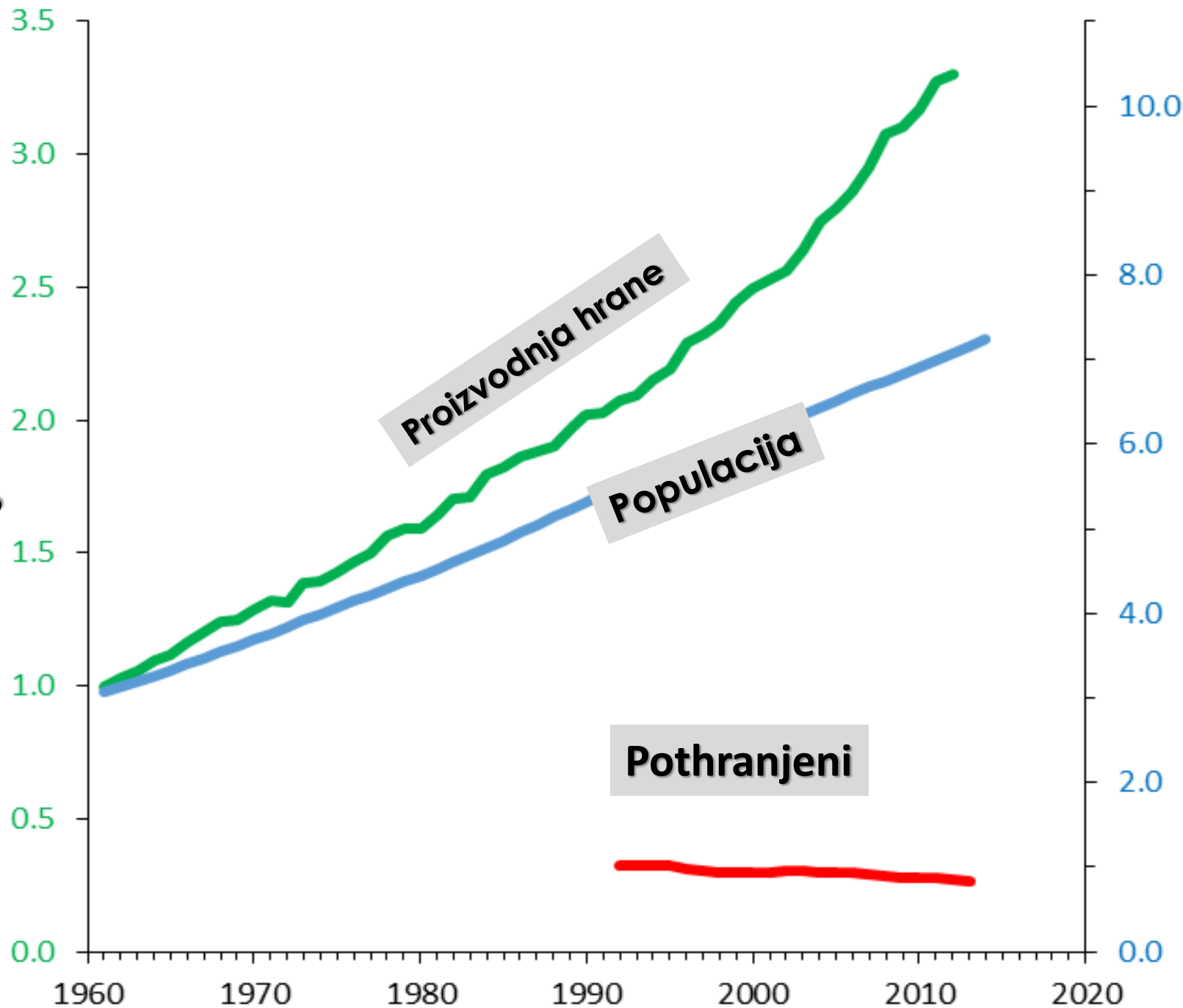
Broj ljudi na Zemlji u mld.

RAST SVJETSKJE POPULACIJE

Godina

Proizvodnja hrane 1961=1

Proizvodnja hrane

Populacija

Pothranjeni

Populacija u mld.

Nepojmljiv – spektakularan napredak u proizvodnji hrane. Tome usprkos – početkom 90-ih ;

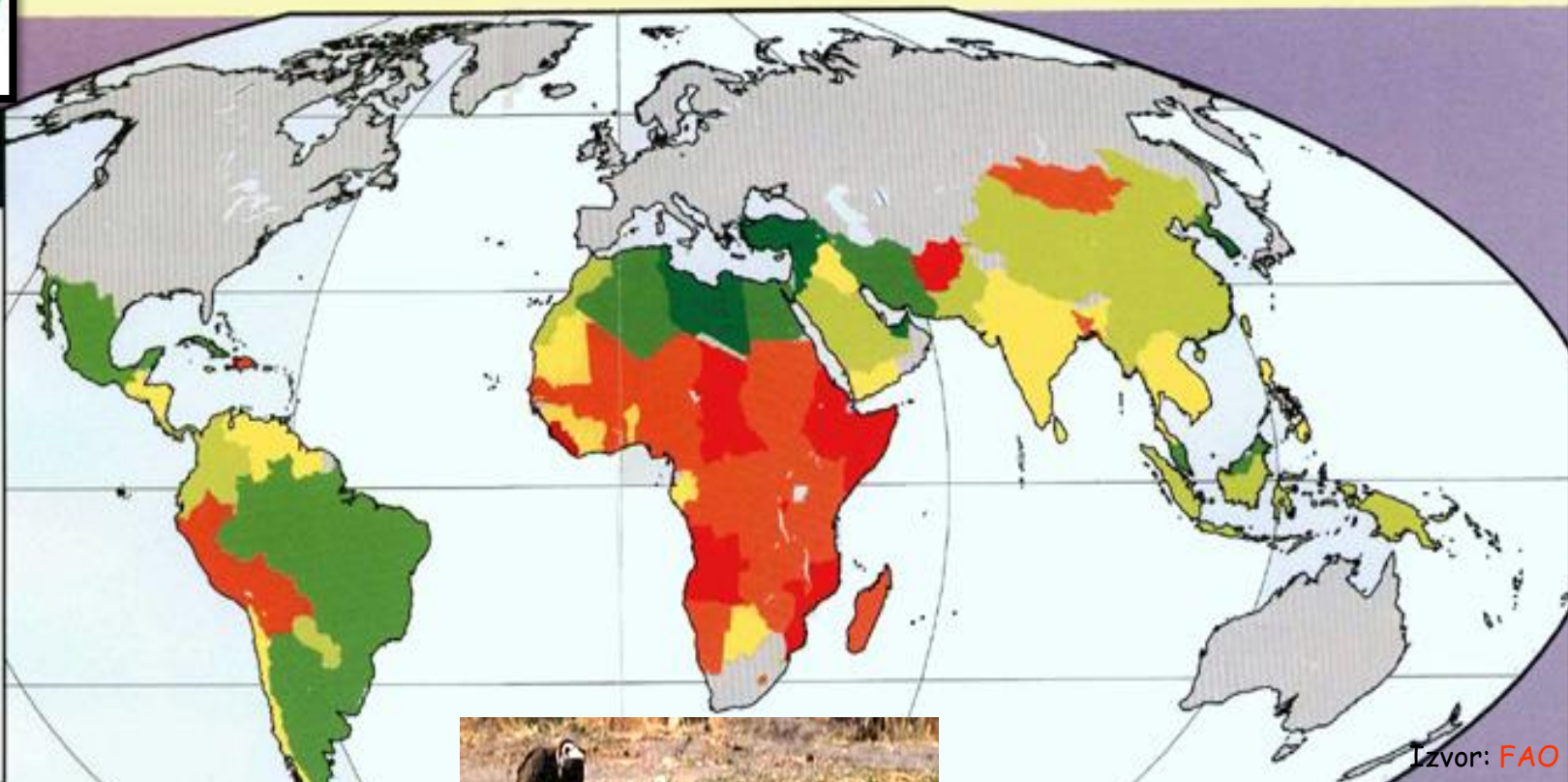
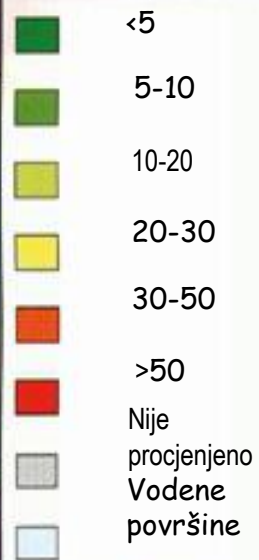
preko 800 milijuna gladnih!

U XX st.- 70-80 MILIJUNA UMRLO OD GLADI!!

GLAD U SVIJETU - 1996.

Udio pothranjenih u stanovništvu, 1990-92(%)

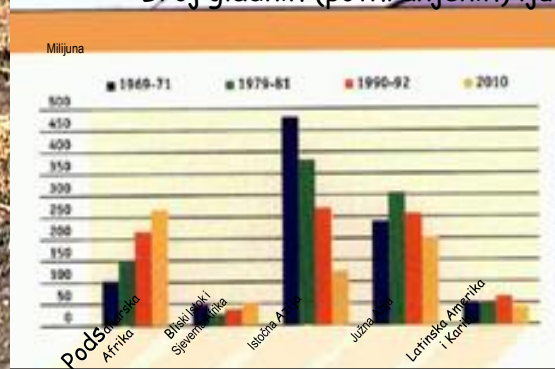

Izvor: FAO

Broj gladnih (pothranjenih) ljudi

Rasprostranjenost gladi (pothranjenosti) je nemaju dovoljno hrane za zadovoljenje pr potreba (u kalorijama).

Premda se očekuje smanjivanje udjela kroničr populaciji, pokazalo se tijekom zadnjih neko pothranjenost – glad i dalje vrlo raširena.

Odlukom Glavne skupštine OUN **FAO** organizacija UN zadužena za globalnu **sigurnost opskrbe hranom** dobiva zadaću organizirati svjetski skup na vrhu...

20 GODINA NAKON SVJETSKOG SAMITA O HRANI - RIM 1996.:
OD "HRANE ZA SVE!" DO BILANCE UGLJIKA U TLU KAO SMJERNICE ODRŽIVOG GOSPODARENJA U IZMIJENJENIM KLIMATSKIM UVJETIMA

RIM 1996. - HRANE ZA SVE !

WORLD FOOD SUMMIT

13-17 November 1996 Rome Italy

الغذاء للجميع
FOOD FOR ALL
NOURRITURE
POUR TOUS
ALIMENTOS
PARA TODOS
CIBO PER TUTTI
人人有饭吃

**WORLD FOOD
SUMMIT**

**NAJVEĆI DO TADA ODRŽANI
SASTANAK NA VRHU SVJETSKIH
DRŽAVNIKA - lideri ili predsjednici
vlada **193 svjetske države!****

**Dugo je i temeljito pripreman.
Pripreme je vodio **Dr. Jacques
Diouf** – glavni direktor FAO.**

Osim državnika 193 države i EU, Summit je okupio predstavnike 483 vladine, brojne nevladine organizacije i skupine aktivista...,

**59 promatrača iz sličnih organizacija.
Preko 10 000 sudionika!**

Obveza svake države:

izrada Nacionalnog izvješća o resursima, stanju poljoprivrede, opskrbe hranom, broju neishranjenih i gladnih...

Sastav izaslanstva:

Državni lider-predsjednik, car, kralj-**Mr.sc. Z.Mateša**,
Nadležni ministar - **M. Janković**,
Koordinator izrade Nacionalnog izvješća – **osobno**,
kao prodekan za znanost Agronomskog fakulteta u Zagrebu.

Članovi;

Prof.dr. P.Caput, Mr.sc. Vlado Bićanić, Akademik Davorin Rudolf, Spomenka Cek... osoba za sigurnost.

**Osim Dr Boutros Boutros Galija i Jacquesa Dioufa
sve izvještajne agencije Svijeta prenijele su riječi:**

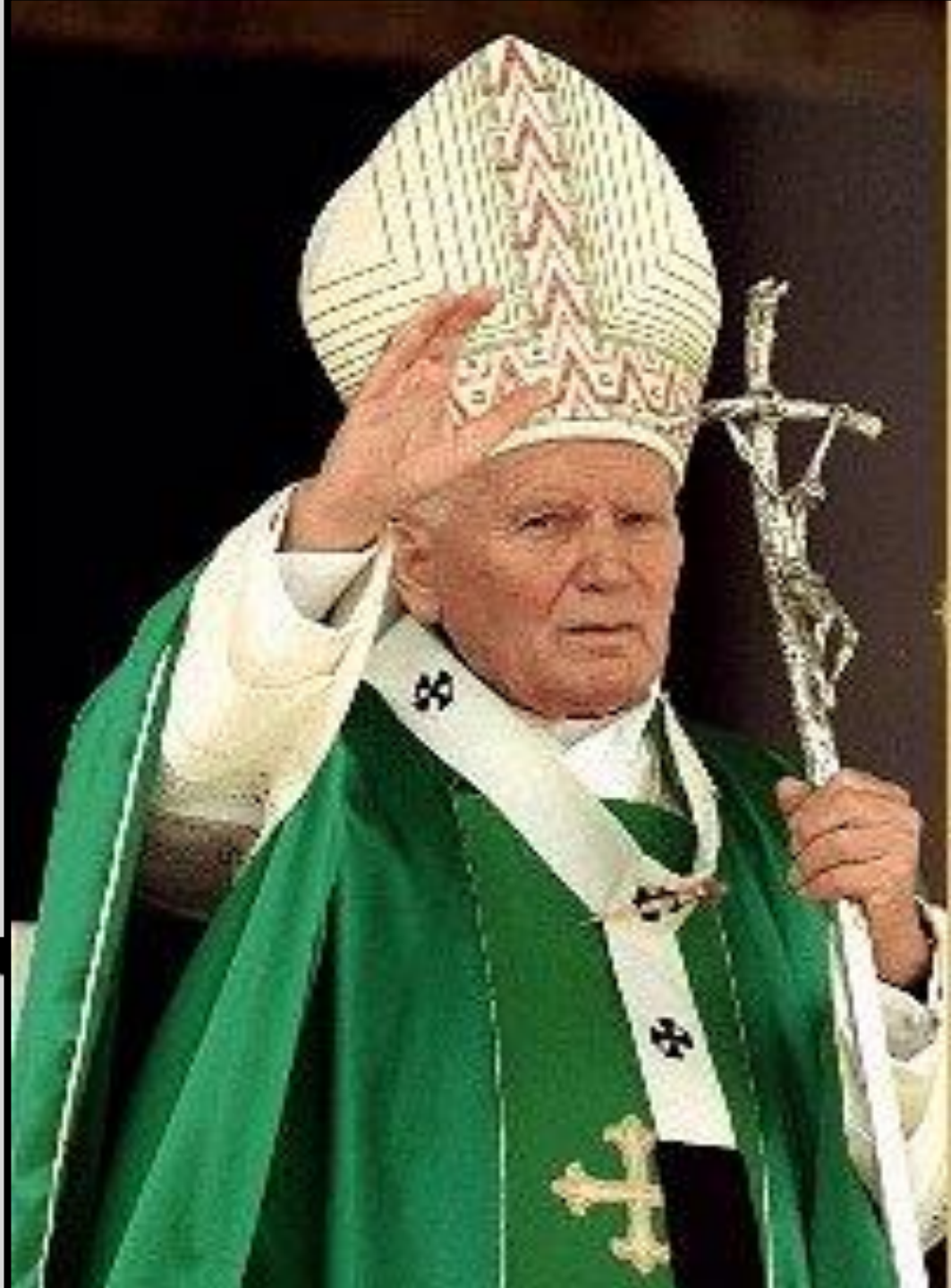
Sv. Otac Ivan Pavao II:

Wheat !!!

**Not weapon!!! Pšenica!
Ne oružje!**

**Odluke ovoga skupa
moraju **dotaknuti srce i
razum** odgovornih...**

Ne postoji **višak ljudi na
Zemlji, već **manjak od-
lučnosti** odgovornih.**

Dobra volja i velikodušna politika moraju omogućiti pravedniji pristup izvorima hrane, koji, zahvaljujući Bogu i čovjekovu radu ne nedostaju danas, niti će nedostajati sutra.

**Druga osoba je
bio kubanski
lider**

Fidel Castro Cruz

**On je došao do-
govoriti papin
posjet Kubi.**

Zvona koja danas zvone umrlima od gladi, sutra će zvoniti Čovječanstvu, ako ono ne zna, ne će ili ne može riješiti pitanje gladi... ...za što je inače dovoljno **jedan posto jednog postotka izdvajanja za naoružanje!**

CROATIA

EU je predstavljao Dr Franz Fischler - povjerenik za hranu i poljoprivredu :

Građani EU od svojih poljoprivrednika očekuju **dovoljno kvalitetne hrane i čist okoliš...**

Za uzvrat oni dobivaju **potpore definirane **ZPP – CAP Common Agricultural Policy.****

Rural Women's Movement

U ime Seoskih žena svijeta – princeza Noor: **Alarmantna feminizacija svjetskog siromaštva**; među 1 mld siromašnih **70% je seoskih žena!** Izvrstan učinak atraktivnog nastupa!

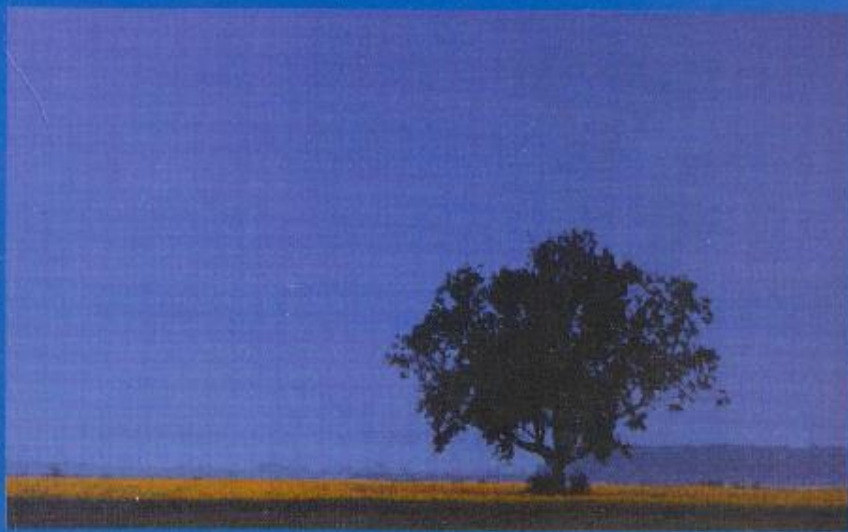
THE MINISTRY OF AGRICULTURE
AND FORESTRY

THE WORLD FOOD SUMMIT
13-17 November 1996
Rome, Italy

CROATIAN AGRICULTURE AT THE CROSSROADS

THE COUNTRY POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF CROATIA

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

HRVATSKA POLJOPRIVREDA NA RASKRIŽJU

NACIONALNO IZVJEŠĆE REPUBLIKE HRVATSKE

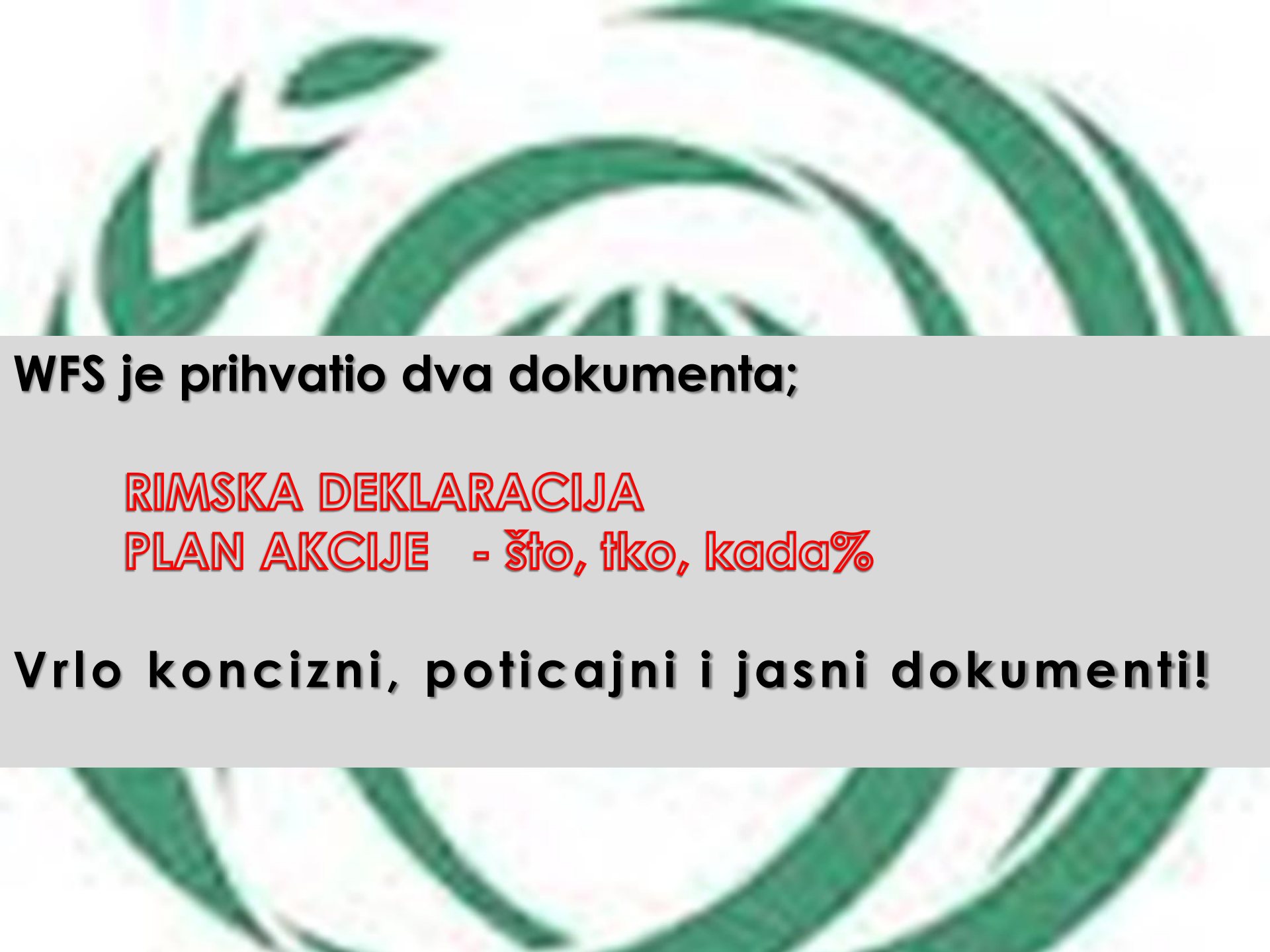

WORLD FOOD SUMMIT
Rome • 13-17 November 1996

Nacionalno izvješće Republike Hrvatske (84 autora iz 26 znanstvenih ustanova).

Urednici: F.Bašić, V. Bićanić, V.Kovačević, G. Kralik, V.Piližota, S.Tanić

Tužna je istina da smo još uvijek na raskrižju! ...na nesreću ne istom!

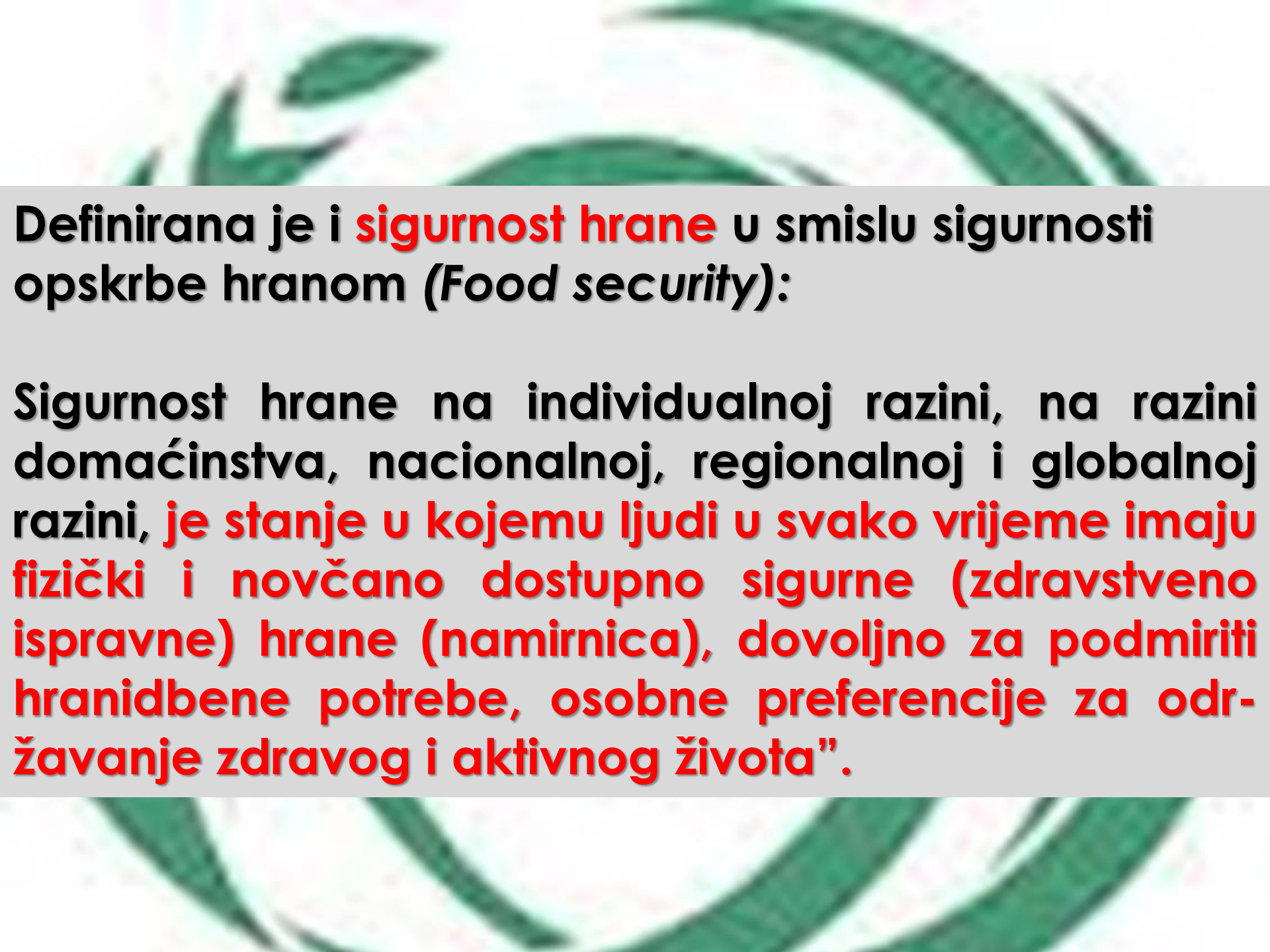
A decorative background featuring a repeating pattern of green leaves and stems, resembling a stylized vine or leaf design, set against a light background.

WFS je prihvatio dva dokumenta;

RIMSKA DEKLARACIJA

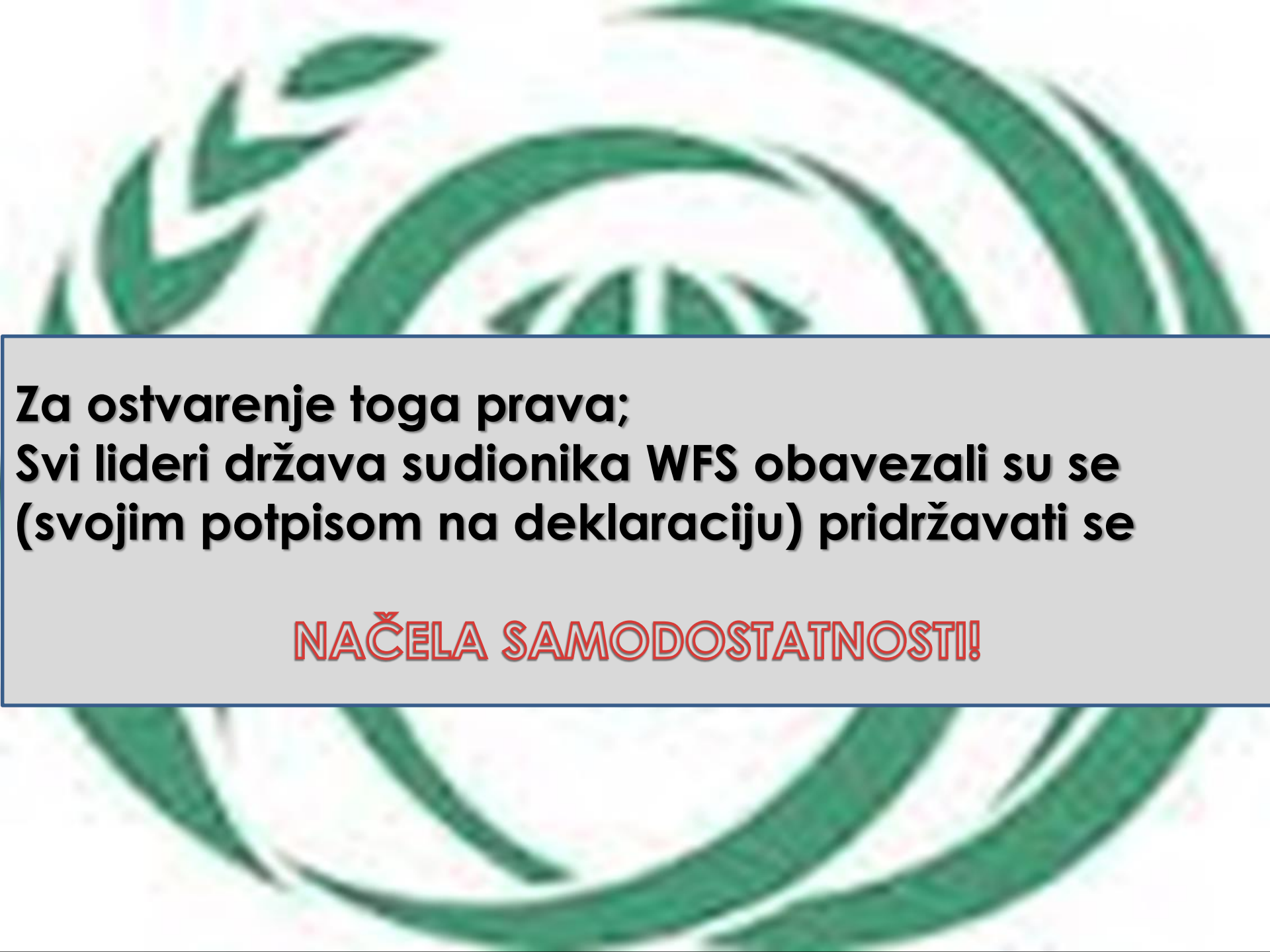
PLAN AKCIJE - što, tko, kada%

Vrlo koncizni, poticajni i jasni dokumenti!

Definirana je i **sigurnost hrane** u smislu sigurnosti opskrbe hranom (*Food security*):

Sigurnost hrane na individualnoj razini, na razini domaćinstva, nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini, **je stanje u kojemu ljudi u svako vrijeme imaju fizički i novčano dostupno sigurne (zdravstveno ispravne) hrane (namirnica), dovoljno za podmiriti hranidbene potrebe, osobne preferencije za održavanje zdravog i aktivnog života**”.

**Za ostvarenje toga prava;
Svi lideri država sudionika WFS obavezali su se
(svojim potpisom na deklaraciju) pridržavati se**

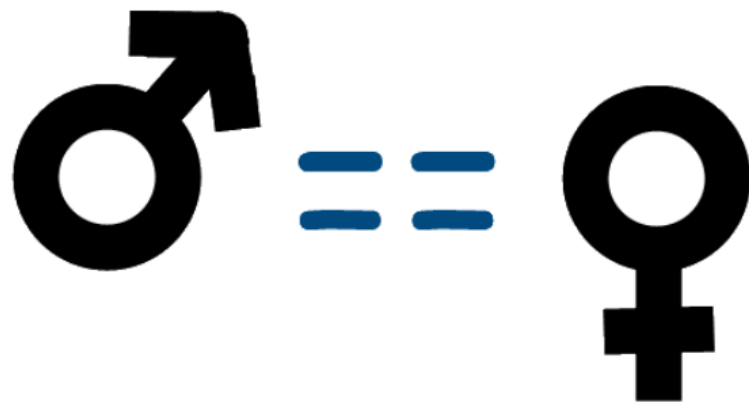
NAČELA SAMODOSTATNOSTI!

NAČELO ODRŽIVOSTI (SUSTAINABILITY)

Samitu su ga (temeljem Rio konferencije 1992) predstavile **Akademije znanosti**, a mi (znanstvenici samita) razradili kao **gospodarsku (profit), okolišnu (ne ugrožava okoliš) i socijalnu (hrana dostupna “svakom džepu”)**.

Od tada do danas **“održivost”** je najčešće korišten izraz!

Equal-equals

Not "some are more equal" than others

JEDNAKOST SPOLOVA

Ravnopravno sudjelovanje žena u javnom životu; vlasništvu sredstava za proizvodnju hrane, nasljeđivanju, raspodjeli prihoda, zdravstvenoj zaštiti i obrazovanju...šanse za mlade.

Hrvatska neprijeporno ispunjava sve zahtjeve!

Što se klime tiče, na samitu je akademik **Istvan Lang** (Mađarska) priložio rad u kojemu **ukazuje na predstojeće klimatske promjene...**

Svi smo to doživjeli kao nešto što se odnosi na “daleku budućnost” i “tamo negdje”, a u Rimskoj deklaraciji stoji:

.....uključivati u **borbu protiv suše i opustinjavanja (dezertifikacije)**, vodeći računa o **višenamjenskom karakteru poljoprivrede**;

Hrvatska je tu odluku **dosljedno i vrlo korektno provela!**

POČETAK STOLJEĆA/TISUĆLJEĆA RUJAN 2001.

Teroristički čin u New Yorku mijenja ozračje početka milenija!
Pažnja Svijeta okreće se drugim pitanjima i u drugačijem ozračju!
Kao da se sa “blizancima” urušio jedan (još neizgrađeni) sustav
vrijednosti temeljen na (kakvoj-takvoj) solidarnosti!

Food and Agriculture
Organization
of the United Nations
Helping to build
a world without hunger

MONITORING PROGRESS SINCE THE WORLD FOOD SUMMIT

PET GODINA KASNIJE: Rim 10-13. lipnja 2002., novi (mini) samit **utvrđuje kako obveze - odluke WFS 1996. nemaju očekivani učinak** pa obnavlja odluke i traži osnaženje globalnih napora protiv gladi.

Demonstracije:

Vrijeme je za suverenitet u hrani!

10 GODINA PRAZNIH OBEĆANJA!!!

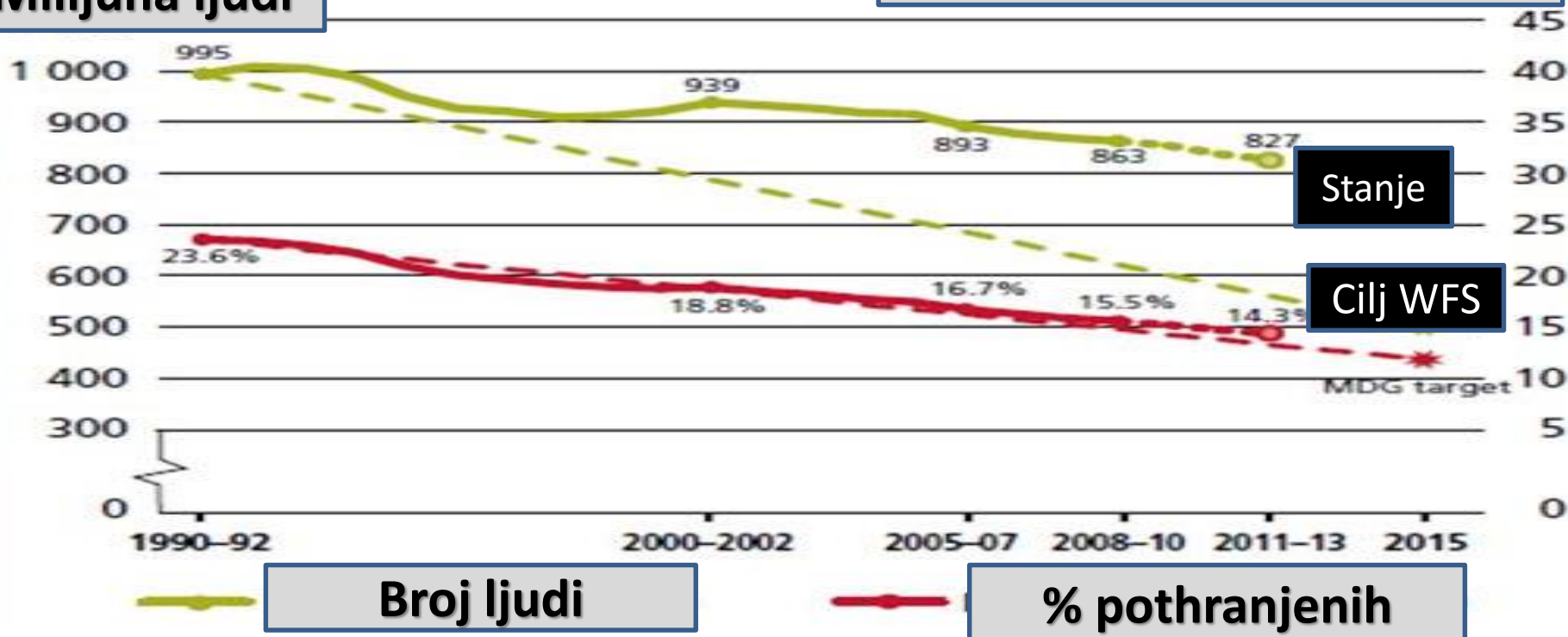

Osijek 14 listopada 2016.

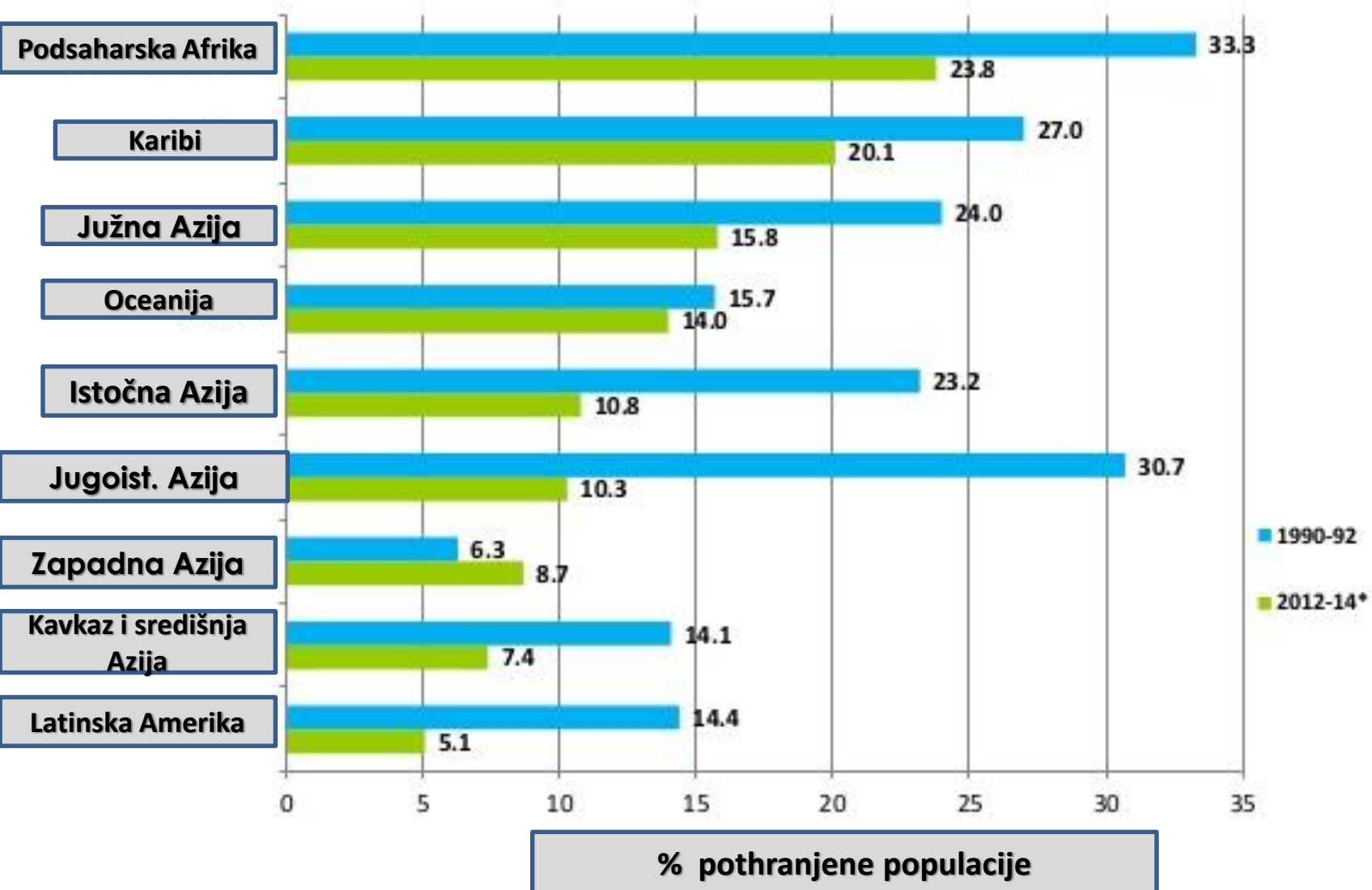
POTHRANJENOST U ZEMLJAMA U RAZVOJU

Milijuna ljudi

Pothranjenost u %

NAPREDAK U VEĆINI REGIJA....

**KLIMA SE MIJENJA.
HRANA I POLJOPRIVREDA MORAJU
TAKOĐER**

Osijek 14 listopada 2016.

Da bi se održalo postojeće stanje na Zemlji,

**do polovice stoljeća treba proizvesti hrane kao
u 8 000 godina svjetske povijesti!!!**

POVEĆANJE PROIZVODNJE NEMA ALTERNATIVE!!!

**20 GODINA NAKON SVJETSKOG SAMITA O HRANI - RIM 1996.:
OD "HRANE ZA SVE!" DO BILANCE UGLJIKA U TLU KAO SMJERNICE ODRŽIVOG
GOSPODARENJA U IZMIJENJENIM KLIMATSKIM UVJETIMA**

FORUM SVJETSKIH STRUČNJAKA - SPECIJALISTA – Rim 12-13. 10. 2009.:

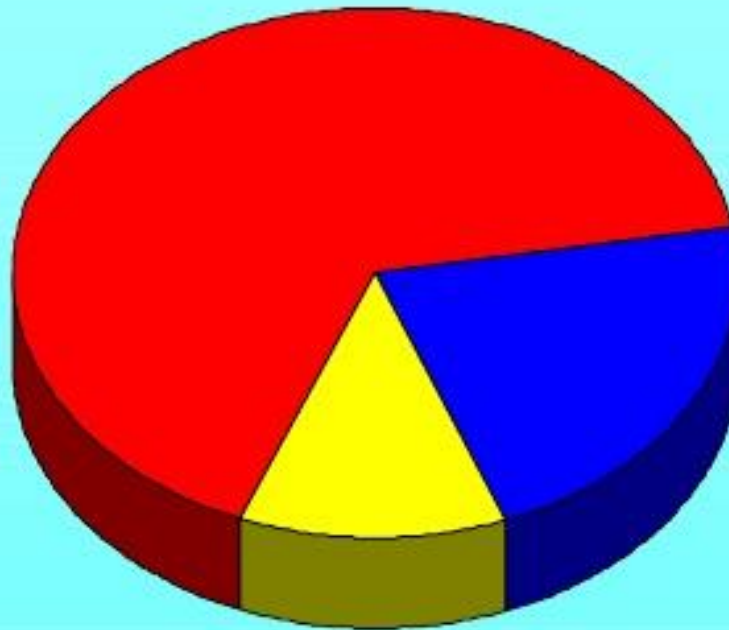
KAKO PREHRANITI SVIJET 2050. GODINE?

Preko **300 stručnjaka** je raščlanilo globalne potrebe hrane, krme i vlakna i procijenili **porast njihove potražnje u prvoj polovini XXI st. za oko 70%.**

Za te potrebe poljoprivreda zemalja u razvoju treba investicije od **83 milijarde US \$ godišnje (porast od oko 50%)** da bi se namirile potrebe populacije koja se procjenjuje na **oko 9,1 mld. 2050. godine...**

KAKO POVEĆATI PROIZVODNJU HRANE?

**POVEĆANJEM
PRINOSA
66%**

**POVEĆANJEM
POVRŠINA
22%**

**INTENZIFIKACIJOM
UZGOJA
12%**

WATER FOR FOOD

7 BILLION
PEOPLE TO FEED TODAY

9 BILLION
IN 2050

= 60% more food needed

+19% increase of agricultural water consumption
(including both rainfed and irrigated) by 2050

GLOBAL WATER WITHDRAWALS

70% AGRICULTURE

10% DOMESTIC

20% INDUSTRY

EVERY DAY 1 PERSON

DRINKS

2-4

LITRES
OF WATER

EATS

**2000-
5000**

LITRES OF VIRTUAL WATER
EMBEDDED IN FOOD

ALL WE EAT NEEDS WATER TO GROW

1 APPLE

70
litres

100G OF BEEF

2025
litres

100G OF
VEGETABLES

20
litres

1 SLICE
OF BREAD

40
litres

**Potrošnja vode za
rastuću populaciju!**

OGRANIČENJA TALA ZA UZGOJ BILJA - % OD UKUPNE POVRŠINE

Samo 11% svjetskih tala nema ograničenja za uzgoj bilja!

DJELOTVORNA ZAŠTITA - INTENZIVNO KORIŠTENJE

Od 14,9 mld ha kopna na Zemlji posljednjih 50 godina **oko 5 mld ha** je izmjenjeno djelovanjem Čovjeka **43% prirodnom vegetacijom pokrivenog kopna.**

Dakle, objektivno govoreći pravo je pitanje; **Kako udvostručiti prinose na istoj površini, i to na ekološki još benigniji način?**

KLIMATSKE PROMJENE SU IZNUDILE PROMJENE SUSTAVA GOSPODARENJA U POLJOPRIVREDI KOJIMA DANAS SVJEDOČIMO!!!

O tome će poštovani Prof. D. Jug!

**U Svijetu (i u nas) postupno se profiliraju tri tipa
gospodarenja u poljoprivredi;**

1. KONVENCIONALNA (intenzivna, specijalizirana)
POLJOPRIVREDA, koja vlada svjetskim (i našim)
tržištem hrane,

2. ODRŽIVA – TRADICIONALNA – obiteljska
imanja (OPG) – na kojima je **uzgoj stoke**
neodvojiv od bilja,

3. EKOLOŠKA – u rastu, rijetko preko 10-ak %...
Low intensity farming systems

Za svaku postoji prostor na tržištu EU

Nije (danas i ovdje) mjesto raspravi o
uzrocima promjena klime, ali moramo reći
kako je **antropogenom utjecaju** u njima
pripisan prevelik značaj...

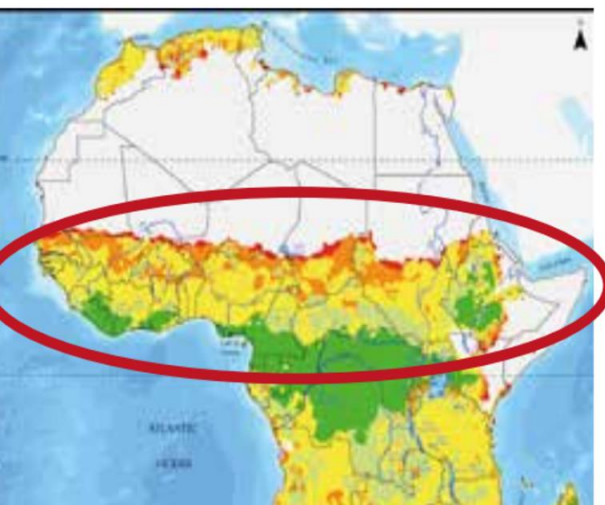
Samo je u wirmu, daleko prije *Homo sapiensa*
bilo **najmanje četiri zaleđenja i odledbe,...**

PLINOVI STAKLENIKA KOJE EMITIRA POLJOPRIVREDA U ATMOSFERI

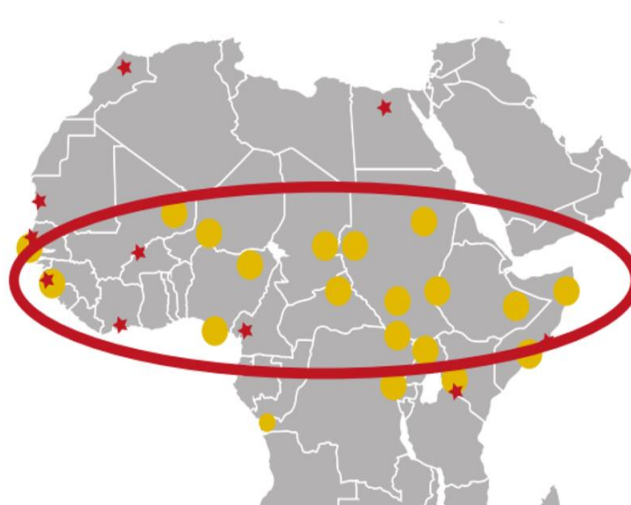
KONCENTRACIJA, GODIŠNJI RAST I TRAJANJE RAZGRADNJE

RAZDOBLJE	Ugljikov dioksid CO₂	Metan CH₄	Oksidi dušika NO_x
Predindustrijsko (1850)	oko 280 ppm	oko 700 ppb	oko 270 ppb
Industrijsko (1998)	365 ppm	1745 ppb	314 ppb
Godišnji rast	1.5 ppm	7.0 ppb	0.8 ppb
Trajanje razgradnje - godina	5 - 200	12	114

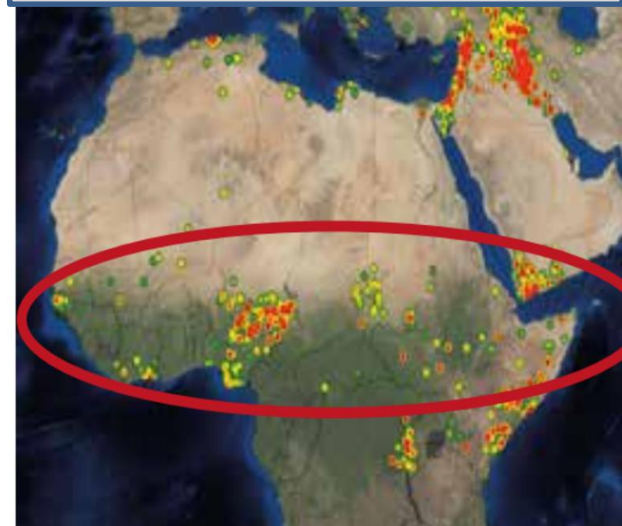
Područje Afrike izloženo opustinjavanju 2008.

Sukobi i nemiri zbog hrane 2007 – 2008.

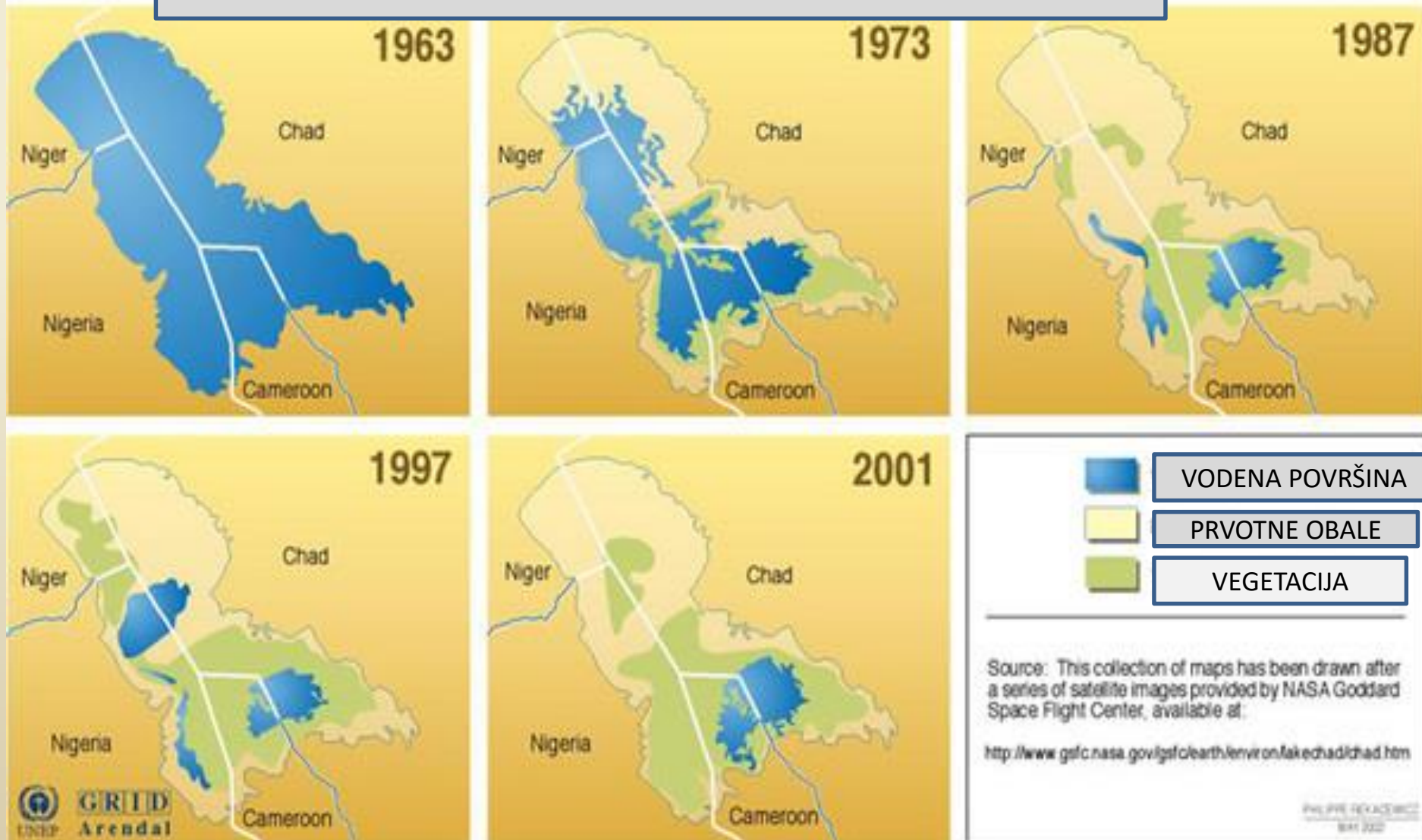
Teroristički napadi 2012.

Migracija - 2015. godina i danas...

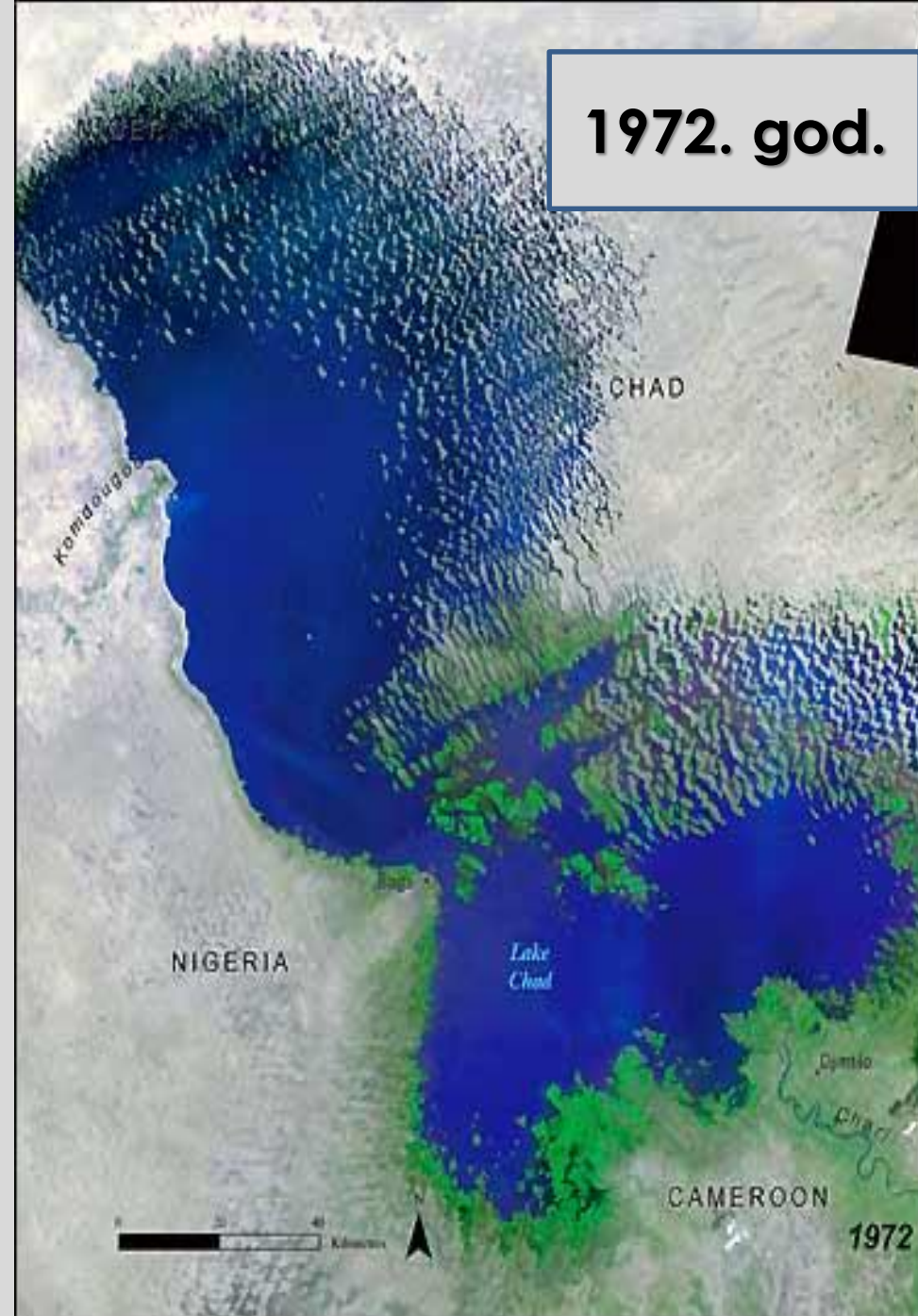

JEZERO ČAD NESTAJE PRED NAŠIM OČIMA

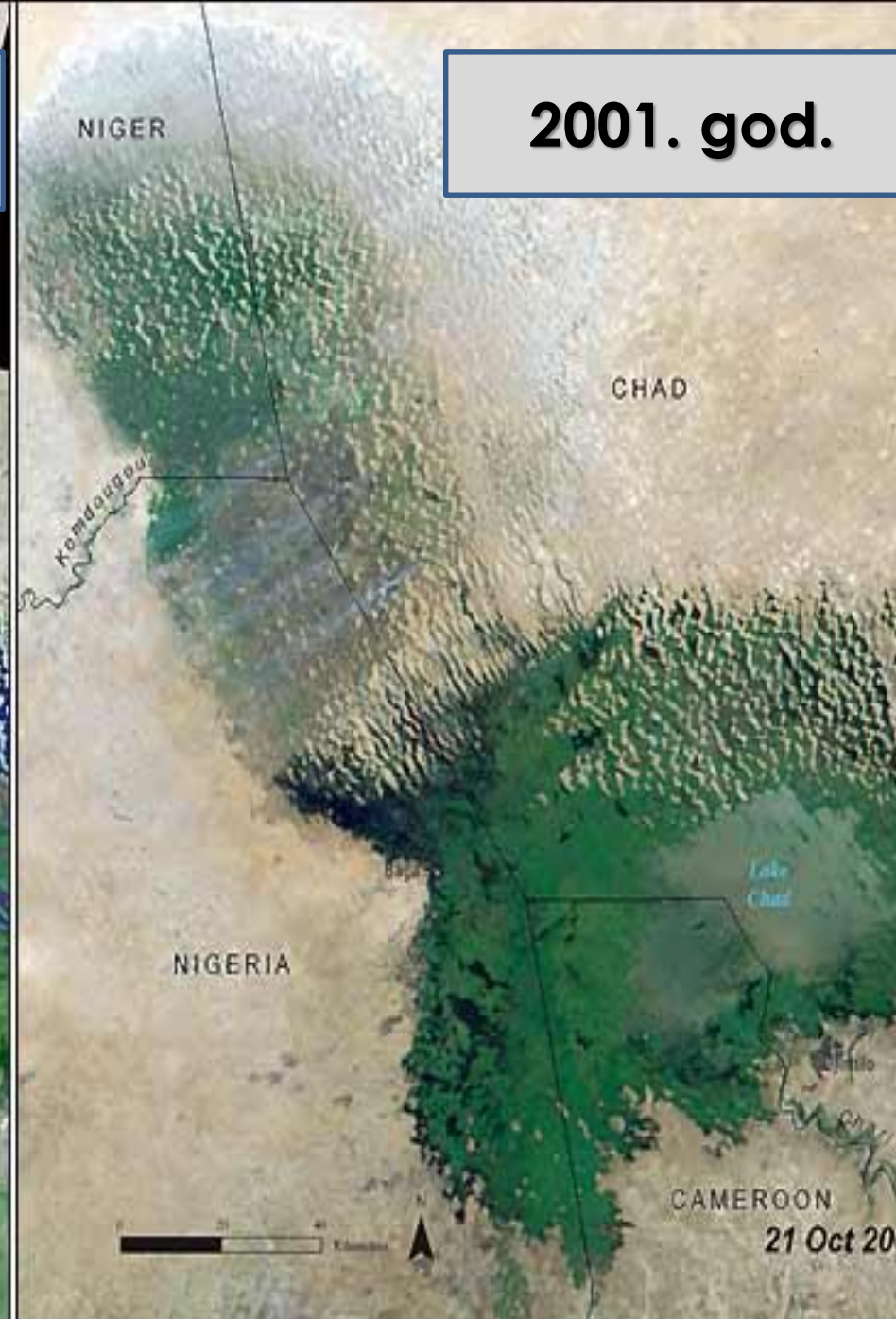

70 MILIJUNA LJUDI U ČETIRI DRŽAVE

1972. god.

2001. god.

Nije li to ono “Castrovo zvono”?

Svaki, baš svaki zahvat obrade kojim se u tlo unosi kisik (aeracija) **intenzivira aerobiozu i razgradnju (**mineralizaciju**) organske tvari do CO₂!**

Milijunti plug tvornice John Deere –

od 24 karatnog zlata!

Simbol sjedilačkog života za jedne, a **glavni uzročnik klimatskih promjena, za druge!**

Sijačica za izravnu sjetvu – 22 m radnog zahvata;
priređuje sjetvenu posteljicu, sije, tretira herb-
icidom protiv korova i gnoji – sve u jednom
prohodu!!! Idući prohod – žetva!

Stoga podržavamo koncept naziva:

ODRŽIVA INTENZIFIKACIJA POLJOPRIVREDE

poljoprivredna regionalizacija i sustavi gospodarenja
prilagođeni regiji,
uređenje zemljišta (komasacija, odvodnja, navodnjavanje)
neodvojivost uzgoja bilja od stoke,
plodored prilagođen tim uvjetima,
održavanje optimalne biološke aktivnosti - razine humusa!

Taj koncept ugrađen je u temelje „Zagrebačke agroekološke škole”, čiji je utemeljitelj akademik Gračanin... slijede ga Mihalić, Mušac, Butorac... osobno... Žugec, Jurić... danas Jug, Stipešević, Kisić, Mesić...

A što se tiče emisije CO₂, jednostran je pristup koji inzistira (samo) **na izvoru**, a ignorira **utrošak CO₂**.
Pravi put je

BILANCA PLINOVA STAKLENIKA

za svaki plodored u svakoj poljoprivrednoj regiji.
ISTRAŽIVANJE, a **putem poljoprivredne službe**
PRIMJENA!

Ministar resornog ministarstva u Vladi koja se upravo oblikuje sada **je u ovoj dvorani - među nama.**

Čeka ga **velik, složen i odgovoran posao**, ali i svi uvjeti da u njemu uspije!

Zaželimo mu uspjeh!

HVALA NA POZORNOSTI
HAH-u NAJBOLJE ŽELJE!!!